

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PODSTICAJIMA U POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU

Član 1.

U Zakonu o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službeni glasnik RS”, br. 10/13, 142/14, 103/15, 101/16, 35/23 i 92/23), u članu 14. stav 4. posle reči: „đubrivo,” dodaje se reč: „sertifikovano”.

Član 2.

U članu 31. stav 2. posle reči: „đubrivo,” dodaje se reč: „sertifikovano”.

U stavu 3. reči: „i/ili seme” brišu se.

Posle stava 3. dodaje se novi stav 4, koji glasi:

„Regres za sertifikovano seme isplaćuje se u iznosu do 17.000 dinara po hektaru za istu površinu za koju može da se ostvari pravo na osnovne podsticaje iz člana 17. tačka 1) podtačka (1) ovog zakona.”

Dosadašnji st. 4. i 5. postaju st. 5. i 6.

Član 3.

U članu 38. stav 1. reči: „i/ili seme” brišu se.

Posle stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

„Pravo na regres za sertifikovano seme za organsku biljnu proizvodnju ostvaruje se u istom iznosu kao i za sertifikovano seme za biljnu proizvodnju.”

Dosadašnji st. 2 - 5. postaju st. 3 - 6.

Član 4.

Zahtevi, odnosno prijave za ostvarivanje prava na podsticaje podneti do dana početka primene ovog zakona rešavaće se u skladu sa propisima koji su bili na snazi u vreme njihovog podnošenja.

Član 5.

Izuzetno, u 2024. godini, lice koje je ostvarilo pravo na podsticaje za kvalitetne priplodne mlečne i tovne krave u skladu sa posebnim propisom kojim se uređuje ostvarivanje prava na podsticaje za kvalitetna priplodna grla, ostvaruje i pravo na dodatna sredstva za kvalitetne priplodne prvotelke, u skladu sa posebnim propisom kojim se uređuje raspodela podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Član 6.

Izuzetno, u 2025. godini, pravo na regres za sertifikovano seme može da ostvari lice ako uz podneti zahtev, pored ispunjenja propisanih uslova u skladu sa posebnim propisom, podnese i račun o kupovini sertifikovanog semena koji je izdat u periodu od 1. avgusta 2024. godine do dana podnošenja zahteva.

Član 7.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, osim odredaba čl. 1-3. ovog zakona koje se primenjuju od 1. januara 2025. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tačka 12. Ustava Republike Srbije kojim je propisano da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje razvoj Republike Srbije, politiku i mere za podsticanje ravnomernog razvoja pojedinih delova Republike Srbije, uključujući razvoj nedovoljno razvijenih područja.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju (u daljem tekstu: Predlog zakona) pripremljen je kao odgovor na veoma tešku ekonomsku situaciju u kojoj se nalaze poljoprivrednici koji se bave proizvodnjom mleka i mesa, kao i ratarskom proizvodnjom, a sa kojom su Vlada Republike Srbije i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede upoznati i kroz susrete i razgovore sa udruženjima poljoprivrednih proizvođača.

S obzirom na navedeno, cilj izmena i dopuna Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju je stabilizacija proizvodnje, tržišta i cena, kao i zaštita domaće proizvodnje.

U pogledu podsticaja u stočarstvu, Predlogom zakona data je mogućnost da lice koje je ostvarilo pravo na podsticaje za kvalitetne priplodne mlečne i tovne krave, u 2024. godini ostvari i pravo na dodatna sredstva, odnosno isplatu dodatnog iznosa za kvalitetne priplodne prvotelke.

Kada je reč o oblasti biljne proizvodnje, zbog nestabilnosti dohotka proizvođača prouzrokovane, sa jedne strane visokom cenom inputa, a sa druge strane prilično niskim prinosima u poslednjih nekoliko godina, Predlogom zakona propisano je da se regres za sertifikovano seme isplaćuje u iznosu do 17.000 dinara po hektaru, što predstavlja znatno povećanje u odnosu na iznos od 6.000 dinara, koliko Zakon trenutno propisuje na ime regresa za seme. Druga važna izmena u vezi sa ovim pitanjem je da su Predlogom zakona regresni za seme određeni samo kao regresni za sertifikovano seme.

Cilj ovakvog pristupa je da se poljoprivredni proizvođači motivišu da koriste sertifikovano seme, imajući u vidu da ono daje veće i kvalitetnije prinose od nesertifikovanog semena, kao i da doprinosi sprečavanju širenja korovskih biljaka putem semena i širenja bolesti koje se prenose putem semena.

Proizvođači organskih proizvoda svakako koriste sertifikovano seme i njihova proizvodnja je pod nadzorom kontrolne organizacije u skladu sa Zakonom o organskoj proizvodnji, koja kontroliše njegovu upotrebu. Oni će takođe imati pravo da ostvare regres, isto u iznosu od 17.000 dinara po hektaru za seme koje koriste u organskoj proizvodnji u skladu sa zakonom, odnosno bez uvećanja na iste, iz razloga što su organskim proizvođačima na raspolaganju višestruka uvećanja za podsticaje za biljnu proizvodnju.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona propisana je dopuna člana 14. stav 4. Zakona dodavanjem reči: „sertifikovano” posle reči: „đubrivo”.

Članom 2. Predloga zakona propisano je da se u članu 31. stav 2. posle reči: „đubrivo,” dodaje se reč: „sertifikovano”, kao i da se u stavu 3. reči: „i/ili seme” brišu. Propisana je i dopuna člana 31. dodavanjem novog stava 4, koji se odnosi na regres za sertifikovano seme.

Članom 3. Predloga zakona propisano je da se u članu 38. stav 1. Zakona brišu reči: „i/ili seme”, kao i da se regres za sertifikovano seme u organskoj proizvodnji ostvaruje u istom iznosu kao i za sertifikovano seme u biljnoj proizvodnji.

Članom 4. Predloga zakona propisana je prelazna odredba.

Članom 5. Predloga zakona propisana je prelazna odredba koja se odnosi na pravo lica koja su ostvarila pravo na podsticaje za kvalitetne priplodne mlečne i tovnje krave da u 2024. godini dobiju i dodatna sredstva za kvalitetne priplodne prvotelke.

Članom 6. Predloga zakona je prelazna odredba koja se odnosi na pravo da se regres za sertifikovano seme može ostvariti ako se, izuzetno u 2025. godini, uz podneti zahtev, pored ispunjenja propisanih uslova u skladu sa posebnim propisom, podnese i račun o kupovini sertifikovanog semena koji je izdat u periodu od 1. avgusta 2024. godine do dana podnošenja zahteva.

Članom 7. Predloga zakona propisana je završna odredba.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona sredstva su obezbeđena Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2024. godinu („Službeni glasnik RS”, br. 92/23 i 79/24) u okviru Razdela 24 - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Glava 24.6 - Uprava za agrarna plaćanja, Program 0103 - Podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju, funkcija 420 - Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov, Programska aktivnost 0001 - Direktna plaćanja, aproprijacija ekonomska klasifikacija 451 - Subvencije javnim nefinansijskim preduzećima i organizacijama, u ukupnom iznosu od 85.086.492.000 dinara.

Sredstva potrebna u narednim godinama obezbediće se u okviru utvrđenih limita ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede - Uprave za agrarna plaćanja i u skladu sa bilansnim mogućnostima budžeta Republike Srbije.

V. OPŠTI INTERES ZBOG KOGA SE PREDLAŽE POVRATNO DEJSTVO

Članom 6. Predloga zakona propisana je prelazna odredba da se izuzetno u 2025. godini pravo na regres za sertifikovano seme može ostvariti ako se uz podneti zahtev, pored ispunjavanja propisanih uslova u skladu sa posebnim propisom, podnese i račun o kupovini sertifikovanog semena koji je izdat u periodu od 1. avgusta 2024. godine do dana podnošenja zahteva.

Ova retroaktivnost ima za cilj unapređenje poljoprivredne proizvodnje i očuvanje ekonomske stabilnosti poljoprivrednih proizvođača isplatom dela sredstava koja su uložena u kupovinu sertifikovanog semena.

Povratno dejstvo ove zakonske odredbe nalaže opšti interes koji se ogleda u potrebi kontinuiranog snabdevanja kvalitetnim poljoprivredno-prehrambenim proizvodima domaćeg tržišta koji se ostvaruje upotrebom sertifikovanog semena čime se obezbeđuje i prehrambena sigurnost stanovništva.

VI. PREGLED ODREDBA KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

III. DIREKTNJA PLAĆANJA

Vrste direktnih plaćanja

Član 14.

Direktna plaćanja obuhvataju:

- 1) premije;
- 2) podsticaje za proizvodnju;
- 3) regrese.

Premije su novčani iznosi koji se isplaćuju poljoprivrednim proizvođačima za isporučene poljoprivredne proizvode.

Podsticaji za proizvodnju su novčani iznosi koji se isplaćuju po jedinici mere za posejan usev, višegodišnji zasad, odnosno stoku odgovarajuće vrste.

Regresi su novčani iznosi koji se u određenom procentu ili apsolutnom iznosu isplaćuju za kupljenu količinu inputa za poljoprivrednu proizvodnju (gorivo, đubrivo, SERTIFIKOVANO seme i drugi reproduktivni materijal) i troškove skladištenja u javnim skladištima.

Član 31.

Pravo na korišćenje regresa ima pravno lice, preduzetnik i fizičko lice – nosilac komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva koje je upisano u Registar.

Regresi se isplaćuju za kupljeno gorivo, đubrivo, SERTIFIKOVANO seme i drugi reproduktivni materijal, kao i za troškove skladištenja u javnim skladištima.

Regresi za gorivo i/ili đubrivo ~~i/ili seme~~ isplaćuju se u iznosu do 6.000 dinara po hektaru za istu površinu za koju može da ostvari pravo na osnovne podsticaje iz člana 17. stav 1. tačka 1) podtačka (1) ovog zakona.

REGRES ZA SERTIFIKOVANO SEME ISPLAĆUJE SE U IZNOSU DO 17.000 DINARA PO HEKTARU ZA ISTU POVRŠINU ZA KOJU MOŽE DA SE OSTVARI PRAVO NA OSNOVNE PODSTICAJE IZ ČLANA 17. STAV 1. TAČKA 1) PODTAČKA (1) OVOG ZAKONA.

Regresi za troškove skladištenja u javnim skladištima isplaćuju se u minimalnom iznosu od 40% od troškova skladištenja.

Ministar bliže propisuje uslove, način i obrasce zahteva za ostvarivanje prava na regrese.

Organska proizvodnja

Član 38.

Podsticaji za organsku biljnu proizvodnju obuhvataju plaćanja za podsticaje za biljnu proizvodnju i regrese za gorivo i/ili đubrivo ~~i/ili seme~~, koji se ostvaruju za površine pod organskom biljnom proizvodnjom, i to u iznosima uvećanim za minimalno 40% u odnosu na iznose podsticaja za biljnu proizvodnju i regresa za gorivo i/ili đubrivo ~~i/ili seme~~.

PRAVO NA REGRES ZA SERTIFIKOVANO SEME ZA ORGANSKU BILJNU PROIZVODNJU OSTVARUJE SE U ISTOM IZNOSU KAO I ZA SERTIFIKOVANO SEME ZA BILJNU PROIZVODNJU.

Ako je ostvareno pravo na podsticaje za organsku biljnu proizvodnju ne može se ostvariti pravo na direktna plaćanja za iste površine i za istu meru.

Podsticaji za organsku stočarsku proizvodnju obuhvataju plaćanja za premiju za mleko i podsticaje u stočarstvu iz člana 17. tačka 2) ovog zakona i to u iznosima uvećanim za minimalno 40%.

Ako je ostvareno pravo na podsticaje za organsku stočarsku proizvodnju ne može se ostvariti pravo na direktna plaćanja za isto grlo i za istu meru.

Pravo na podsticaje za organsku proizvodnju ima pravno lice, preduzetnik i fizičko lice – nosilac komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, koji su upisani u Registar, pod uslovom da ima proizvodnju koja se nalazi u periodu konverzije, ili u postupku izdavanja sertifikata nakon završenog perioda konverzije ili ima sertifikovanu organsku biljnu odnosno stočarsku proizvodnju, ili su obuhvaćeni grupnom sertifikacijom u skladu sa propisima kojima se uređuje organska proizvodnja.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE PREDLOGA ZAKONA

ČLAN 4.

ZAHTEVI, ODNOSNO PRIJAVE ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE PODNETI DO DANA POČETKA PRIMENE OVOG ZAKONA REŠAVAĆE SE U SKLADU SA PROPISIMA KOJI SU BILI NA SNAZI U VREME NJIHOVOG PODNOŠENJA.

ČLAN 5.

IZUZETNO, U 2024. GODINI, LICE KOJE JE OSTVARILO PRAVO NA PODSTICAJE ZA KVALITETNE PRIPLodne MLEČNE I TOVNE KRAVE U

SKLADU SA POSEBNIM PROPISOM KOJIM SE UREĐUJE OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE ZA KVALITETNA PRIPLODNA GRILA, OSTVARUJE I PRAVO NA DODATNA SREDSTVA ZA KVALITETNE PRIPLODNE PRVOTELKE, U SKLADU SA POSEBNIM PROPISOM KOJIM SE UREĐUJE RASPODELA PODSTICAJA U POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU.

ČLAN 6.

IZUZETNO, U 2025. GODINI, PRAVO NA REGRES ZA SERTIFIKOVANO SEME MOŽE DA OSTVARI LICE AKO UZ PODNETI ZAHTEV, PORED ISPUNJENJA PROPISANIH USLOVA U SKLADU SA POSEBNIM PROPISOM, PODNESE I RAČUN O KUPOVINI SERTIFIKOVANOG SEMENA KOJI JE IZDAT U PERIODU OD 1. AVGUSTA 2024. GODINE DO DANA PODNOŠENJA ZAHTEVA.

ČLAN 7.

OVAJ ZAKON STUPA NA SNAGU OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”, OSIM ODREDBA ČL. 1-3. OVOG ZAKONA KOJE SE PRIMENJUJU OD 1. JANUARA 2025. GODINE.

VII. IZVEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI EFEKATA

PREDLOGA ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PODSTICAJIMA
U POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJUKLJUČNA PITANJA ZA ANALIZU POSTOJEĆEG STANJA I PRAVILNO
DEFINISANJE PROMENE KOJA SE PREDLAŽE (PRILOG 2):1. Koji pokazatelji se prate u oblasti, koji su razlozi zbog kojih se ovi
pokazatelji prate i koje su njihove vrednosti?

Pokazatelji koji se prate u oblasti podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju (u daljem tekstu: podsticaji) odnose se na pokazatelje realizacije budžetskih sredstava po osnovu podsticaja u prethodnim godinama i dostupni su na veb stranici Uprave za agrarna plaćanja (<http://uap.gov.rs/dokumenti/budzet/>). Tabela koja sadrži informacije o realizaciji podsticaja, daje prikaz planiranih i realizovanih budžetskih sredstava, broja realizovanih zahteva, broja i iznosa obaveza, kao i raspoloživih sredstava.

Tabela 1: Realizacija podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2023.
godini

Naziv	Planirano	Realizovano	Broj realizovanih	Obaveze	Broj obaveza za	Raspoloživo
POSEBNI PODSTICAJI U POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU	250.000.000,00	231.795.411,90	665	4.138.143,00	11	14.066.445,10
Neizmirene obaveze	5.600.000,00	3.554.000,00	3	0	0	2.046.000,00
Redovne obaveze	244.400.000,00	228.241.411,90	662	4.138.143,00	11	12.020.445,10
Odgajivački programi	155.000.000,00	149.182.812,90	527	0	0	5.817.187,10
Podsticaji za promotivne aktivnosti (mere i akcije)	1.400.000,00	0	0	0	0	1.400.000,00
Podsticaji za proizvodnju sadnog materijala i sertifikaciju i klonsku selekciju	88.000.000,00	79.058.599,00	135	4.138.143,00	11	4.803.258,00
DIREKTNII PODSTICAJI U POLJOPRIVREDI	66.872.802.000,00	66.784.617.710,82	670.623.	1.777.800,00	15	86.406.489,18
Neizmirene obaveze	6.054.560.845,00	6.053.566.597,01	32.842	0	0	994.247,99
Redovne obaveze	60.818.241.155,00	60.731.051.113,81	637.781	1.770.800,00	15	85.412.241,19
I kvartal - premija za mleko	3.218.508.891,00	3.213.951.045,00	978	0	0	4.557.846,00
II kvartal - premija za mleko	4.150.000.000,00	4.149.771.643,15	1587	0	0	228.356,85
III kvartal - premija za mleko	3.550.000.000,00	3.542.350.790,70	1507	0	0	7.649.209,30
IV kvartal - premija za mleko	1.869.405.040,00	1.869.379.320,00	551	0	0	25.720,00
Priplodne mlečne krave	8.361.199.578,00	8.358.099.577,55	38.832	0	0	3.100.000,45
Priplodne krmače i nerastovi	1.202.500.000,00	1.201.409.929,08	1922	0	0	1.090.070,92
Priplodne ovce i ovnovi	3.920.770.422,00	3.920.757.500,00	15386	0	0	12.922,00
Roditeljske kokoške teškog tipa	19.180.000,00	18.902.520,00	19	0	0	277.480,00
Roditeljske kokoške lakog tipa	3.327.000,00	3.327.000,00	2	0	0	0
Roditeljske ćurke	0	0	0	0	0	0
Priplodne tovnne krave i bikovi	215.000.000,00	214.893.217,00	273	0	0	106.783,00

Priplodne kože i jarčevi	146.273.000,00	141.162.000,00	847	0	0	5.111.000,00
Tov junadi	1.819.857.764,00	1.818.371.354,12	11.313	346.000,00	4	1.141.409,88
Tov jagnjadi	527.810.000,00	527.606.400,00	5.000	112.000	4	91.600,00
Tov svinja	874.300.000,00	874.276.000,00	3814	24.000,00	1	0
Tov jaradi	36.714.000,00	3.214.000,00	2	0	0	33.500.000,00
Biljna proizvodnja	29.214.970.000,00	29.189.734.790,08	557.037	1.080.000,00	3	24.155.209,92
Krave dojilje	6.000.000,00	5.840.000,00	10	0	0	160.000,00
Košnice pčela	909.300.000,00	908.264.000,00	17.509	16.800,00	1	1.019.200,00
Konzumna riba	8.822.500,00	6.562.500,00	13	0	0	2.260.000,00
Skladištenje	0	0	0	0	0	0
Krave za uzgoj teladi za tov	764.300.000,00	763.177.527,13	14.021	200.000,00	2	922.472,84
MERE RURALNOG RAZVOJA	12.240.585.000,00	11.613.892.002,80	48.317	71.379.299,82	37	555.313.697,38
Neizmirene obaveze	5.441.040.536,00	5.412.326.083,62	11.434	0	0	28.714.452,38
Redovne obaveze	6.799.544.464,00	6.201.565.919,18	36.882	71.379.299,82	37	526.599.245,00
Investicije u kvalitetna priplodna grla za primarnu stočarsku proizvodnju	326.791.453,00	229.514.143,87	1.229	349.833,34	3	96.927.475,79
Investicije za elektrifikaciju polja	0	0	0	0		0
Podizanje višegodišnjeg zasada voćaka i hmelja	451.312.480,00	392.405.948,51	520	6.512.506,48	24	52.394.025,01
Unapređenje kvaliteta vina i rakije	0	0	0	0	0	0
Kontrolne markice za poljoprivredno prehrambene proizvode i vino	0	0	0	0	0	0
Izgradnja objekata i nabavka opreme u sektoru vina	0	0	0	0	0	0
Upravljanje rizicima (osiguranje)	1.970.801.000,00	1.895.681.818,01	31.531	0	0	75.119.181,99
Organska - biljna	280.508.531,00	227.820.325,32	735	0	0	52.688.205,68
Organska - stočarska	400.000.000,00	398.686.163,26	900	316.960	2	996.876,74
Očuvanje biljnih genetičkih resursa	15.000.000,00	14.994.000,00	1	0	0	6.000,00
Očuvanje životinjskih genetičkih resursa	345.000.000,00	330.947.100,00	1818	0	0	14.052.900,00
Podrška nepoljoprivrednim aktivnostima na selu	0	0	0	0	0	0
Sertifikacija - hrana, organsko poreklo, geografsko poreklo	0	0	0	0	0	0
Podrška investicijama u preradu i marketing na gazdinstvu	0	0	0	0	0	0
Unapređenje i razvoj ruralne infrastrukture	300.000.000,00	229.800.000	10	64.200.000	8	6.000.000,00
Razvoj tehničko - tehnoloških i inovativnih projekata	82.050.000,00	81.993.200,00	14	0	0	56.800,00
Pružanje saveta udruženjima, zadrugama i dr.	693.080.000,00	693.076.618,54	139	0	0	3.381,46
KREDITNA PODRŠKA U POLJOPRIVREDI	1.181.005.000,00	1.180.188.027,56	110	0	0	816.972,44
Neizmirene obaveze	2.986.000,00	2.954.622,01	9	0	0	31.377,99
Redovne obaveze	1.178.019.000,00	1.177.233.405,55	101	0	0	785.594,45
Subvencija dela kamatne stope	1.106.019.370,83	1.105.819.423,38	72	0	0	199.947,45
Premija osiguranja	71.999.629,17	71.413.982,17	29	0	0	585.647,00
IPARD	6.040.038.000,00	5.421.123.471,58	230	0	0	619.914.528,42

MERA 1	4.437.165.000,00	4.056.162.505,46	189	0	0	381.002.494,54
MERA 3	1.271.420.000,00	1.160.528.219,00	32	0	0	110.891.781,00
MERA 7	280.000.000,00	204.432.747,12	9	0	0	75.567.252,88
MERA 9	51.453.000,00	0	0	0	0	51.453.000,00
Ukupna realizacija subvencija za 2023.	86.584.430.000,00	85.231.616.624,66	719.945	77.295.242,82	63	1.276.518.132,52

Izvor: MPŠV, Uprava za agrarna plaćanja

Takođe, podaci o realizaciji podsticaja u prethodnoj kalendarskoj godini predstavljaju se u Godišnjem izveštaju o stanju u poljoprivredi u Republici Srbiji za prethodnu kalendarsku godinu („Zelena knjiga”) i javno su dostupni na veb stranici MPŠV (<http://www.minpolj.gov.rs/korisna-dokumenta-i-linkovi/>).

Kada je reč o podsticajima koji su predmet izmena Zakona, pokazatelji koji se prate odnose se na korišćeno poljoprivredno zemljište (površina, prinosi, proizvodnja), proizvodnju semena, broj grla stoke, kao i broj kvalitetnih priplodnih grla.

Tabela 2: Korišćeno poljoprivredno zemljište u Republici Srbiji (000 ha); 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Korišćeno poljoprivredno zemljište (ukupno)	3.518	3.480	3.456	3.438	3.487	3.482	3.504	3.506	3.488	3.396
Oranice i bašte	2.606	2.591	2.597	2.595	2.583	2.579	2.604	2.615	2.600	2.603
od kojih ugari i neobrađeno zemljište	20	18	17	15	9	9	9	8	7	8
Zemljište pod stalnim zasadima	199	200	204	208	204	206	207	204	206	214
od kojih voćnjaci	175	176	180	184	183	184	185	182	184	193
vinogradi	22	22	22	22	20	21	20	20	20	18
Stalni travnjaci	693	670	634	616	676	675	671	666	662	556
od kojih livade	382	369	343	322	351	346	340	333	330	318
pašnjaci	332	321	311	295	325	329	331	333	331	238

Izvor: RZS

Tabela 3: Površine pod najznačajnijim usevima u Srbiji (000 ha); 2014-2023

Kultura	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Žitarice	1.817	1.759	1.759	1.710	1.713	1.699	1.740	1.770	1.724	1.766
Pšenica	605	590	595	556	643	577	581	599	631	682
Kukuruz	1.058	1.010	1.010	1.002	902	962	996	1.020	952	923
Ostale žitarice	154	159	154	152	168	160	163	151	141	161
Šećerna repa	64	42	49	54	48	43	37	39	35	42
Uljarice	339	364	396	441	482	480	484	474	516	490
Suncokret	175	166	200	219	239	219	221	213	251	241
Soja	154	185	182	202	196	229	237	237	235	211
Uljana repica	10	12	13	19	46	31	25	23	29	38
Ostali usevi za proizvodnju ulja	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Duvan – suvi list	5	5	5	5	6	7	7	6	5	5
Krompir	52	42	41	39	28	34	30	26	25	23
Sveže povrće i pasulj	70	81	82	86	65	62	61	61	62	59
Voće	172	174	179	183	183	188	185	182	184	200
od toga jagodasto voće	25	27	32	36	38	38	39	36	36	41
Grožđe	21	21	21	21	21	21	20	20	20	18
Krmno bilje	242	250	237	240	230	243	235	228	223	208

Izvor: RZS

Tabela 4: Prinosi najznačajnijih useva u Srbiji (t/ha); 2014-2023

Kultura	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Žitarice										
Pšenica	4,0	4,1	4,9	4,1	4,6	4,4	4,9	5,7	5,0	5,1
Kukuruz	7,5	5,4	7,3	4,0	7,7	7,6	7,9	5,9	4,5	7,2
Šećerna repa	54,7	51,8	54,5	46,7	48,3	54,2	53,9	52,0	48,0	49,0
Uljarice										
Suncokret	2,9	2,6	3,1	2,5	3,1	3,3	2,9	2,9	2,6	2,9
Soja	3,6	2,5	3,2	2,3	3,3	3,1	3,2	2,3	1,7	2,8

Uljana repica	3,2	2,7	2,9	2,5	2,9	2,7	3,0	3,2	3,0	3,5
Duvan (suvi list)	1,9	1,8	1,5	1,4	1,2	1,1	1,3	1,7	1,3	1,5
Krompir	11,4	15,4	17,8	15,3	17,3	20,6	22,4	23,3	21,1	25,9
Sveže povrće i pasulj										
Paradajz	13,9	16,6	15,9	15,6	15,3	14,2	14,1	17,8	19,0	14,6
Paprika (sveža)	9,7	11,1	13,4	11,4	11,2	11,7	10,7	14,4	14,1	12,0
Pasulj	1,4	1,0	1,1	1,0	1,2	1,0	1,1	1,1	1,0	1,1
Voće-drvenasto										
Jabuke	16,5	17,5	16,1	15,1	17,8	19,1	18,6	19,0	17,8	13,9
Višnje	6,7	6,6	5,8	5,2	6,8	5,1	8,5	7,9	8,2	7,4
Šljive	5,6	4,8	6,4	4,6	6,0	7,7	8,0	5,7	6,8	4,9
Jagodičasto voće										
Maline	5,6	6,0	5,6	5,0	5,6	5,2	4,9	5,3	5,9	5,2
Jagode	4,7	5,1	4,0	4,3	3,2	3,0	4,5	3,3	4,7	3,3
Grožđe (ukupno)	5,8	8,1	6,9	7,8	7,0	8,0	8,0	7,4	8,1	7,2
Stočna hrana										
Detelina	3,3	2,9	4,0	3,0	4,0	5,0	5,0	3,9	3,1	4,0
Lucerka	5,2	4,4	5,7	4,0	5,0	6,0	6,0	5,1	4,1	6,0
Kukuruz za krmu	19,2	17,3	21,3	16,0	20,0	20,0	21,0	15,8	15,0	20,0

Izvor: RZS

Tabela 5: Proizvodnja najznačajnijih useva u Srbiji (000 t); 2014-2023

Kultura	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Žitarice	10.849	8.437	10.869	6.793	10.527	10.437	11.446	10.236	8.012	10.809
Pšenica	2.387	2.428	2.885	2.276	2.941	2.535	2.873	3.442	3.109	3.449
Kukuruz	7.952	5.455	7.377	4.018	6.964	7.345	7.872	6.027	4.283	6.631
Ostale žitarice	510	554	607	499	622	557	701	767	620	730
Šećerna repa	3.507	2.183	2.684	2513	2325	2305	2018	2048	1667	2041
Uljarice	1.087	924	1.238	1.052	1.517	1.516	1.465	1.222	1.131	2.041
Suncokret	509	437	621	541	734	729	637	608	644	686
Soja	546	454	576	461	646	701	752	540	399	600
Uljana repica	31	33	39	49	135	84	74	73	87	134
Ostali usevi za proizvodnju ulja	0	1	2	1	2	2	2	1	1	1
Duvan (suvi list)	9	9	8	7	7	8	9	10	6	7
Krompir	592	639	714	589	488	702	665	614	523	600
Sveže povrće i pasulj	920	1.095	1.146	1.100	836	747	726	805	1.182	713
Voće	1.304	1.307	1.359	1.205	1.406	1.542	1.619	1.436	1.513	1.264
od toga jagodičasto voće	132	157	169	174	189	177	185	183	202	208
Grožđe (ukupno)	122	171	146	166	150	164	160	156	162	132
Krmno bilje	1.506	1.402	1.679	1.224	1.498	1.824	1.882	1.425	1.175	1.486

Izvor: RZS

Tabela 6: Površina pod proizvodnjom sertifikovanog semena u Republici Srbiji (ha); 2014-2023

Kultura	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ozima i jara pšenica	19.003	17.362	15.972	10.795	13.148	13.382	15.050	14.088	12.020	21.039
Ozimi ječam	2.211	1.873	1.869	1.787	2.099	450	2.487	2.141	1.888	2.757
Jari ječam	302	45	25	31	0	43	64	0	0	0
Ozimi ovas	110	128	0	0	103	164	0	139	130	188
Jari ovas	75	65	189	127	0	0	1.547	0	0	0
Ozime i jare tritikale	795	869	918	566	491	490	643	609	330	664
Ozima raž	51	23	89	10	15	16	34	28	23	25
Kukuruz	11.662	7.428	10.086	5.002	8.246	6.336	2.472	7.847	10.516	7.413
Soja	8.208	8.372	9.227	9.582	10.357	9.874	3.849	5.388	5.377	5.822
Suncokret	1.590	1.438	2.180	2.792	3.207	1.425	891	1.563	1.948	1.373
Uljana repica	2	4	5	29	121	304	113	61	94	144

Izvor: MPŠV, Uprava za zaštitu bilja (Izveštaj o stanju u poljoprivredi u Republici Srbiji u 2023. godini)

Tabela 7: Proizvodnja sertifikovanog semena u Republici Srbiji (t); 2014-2023

Kultura	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ozima i jara pšenica	104.012	109.217	107.029	71.981	83.522	77.967	98.884	101.561	71.971	83.063
Ozimi ječam	11.640	11.686	11.267	11.503	11.342	2.745	16.795	15.839	11.839	15.826
Jari ječam	1.179	213	97	136	0	93	254	0	0	0
Ozimi ovas	392	410	0	0	435	718	0	465	510	677
Jari ovas	212	355	864	582	0	0	5.246	0	0	0

Ozime i jare tritikale	3.968	4.657	5.235	3.566	2.766	2.426	3.845	4.164	2.114	1.088
Ozima raž	194	60	295	38	73	66	30	132	94	76
Kukuruz	41.736	16.671	31.991	11.934	29.741	19.624	5.947	21.077	16.850	21.339
Soja	27.757	22.380	28.954	21.442	30.957	28.827	12.224	15.481	11.150	17.572
Suncokret	1.304	1.289	3.117	2.629	2.727	1.509	1.229	1.891	2.003	1.371
Uljana repica	3	10	16	64	152	345	261	133	265	601

Izvor: MPŠV, Uprava za zaštitu bilja (Izveštaj o stanju u poljoprivredi u Republici Srbiji u 2023. godini)

Tabela 8: Broj grla stoke u Republici Srbiji (000); 2014-2023

Vrsta životinja	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Goveda (ukupno)	920	916	893	899	878	898	886	860	800	725
od kojih krave	460	455	438	436	434	434	429	419	384	353
od kojih muzne krave	437	430	426	429	423	423	417	408	374	336
Svinje (ukupno)	3.236	3.284	3.021	2.911	2.782	2.903	2.983	2.868	2.667	2.141
od kojih krmače	346	354	356	350	343	350	346	331	301	250
Ovce	1.748	1.789	1.665	1.704	1.712	1.642	1.685	1.695	1.721	1.717
od kojih priplodne ovce	1.266	1.287	1.231	1.287	1.264	1.197	1.178	1.186	1.211	1.210
Koze	219	203	200	183	196	191	202	195	192	147
Živina (ukupno)	17.167	17.450	16.242	16.338	16.232	15.780	15.249	15.348	14.817	14.278
od kojih koke nosilje	10.650	11.538	9.138	8.973	8.988	8.525	8.207	8.292	7.902	7.490
Košnice	677	792	792	849	914	977	980	976	977	1.103

Izvor: RZS

Tabela 9: Broj grla stoke pod kontrolom produktivnosti u Republici Srbiji (000); 2014-2023

Vrsta životinja	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Krave	185.428	206.248	223.032	238.532	239.278	241.929	241.051	242.792	225.836	222.140
Ovce	61.824	100.292	132.851	187.773	249.189	335.197	384.878	529.300	561.241	582.635
Koze	4.303	5.209	8.467	12.352	15.845	17.387	20.483	21.095	20.450	22.085

Izvor: Glavne odgajivačke organizacije: Poljoprivredni fakultet Novi Sad i Poljoprivredni fakultet Zemun

2. Da li se u predmetnoj oblasti sprovodi ili se sprovodio dokument javne politike ili propis? Predstaviti rezultate sprovođenja tog dokumenta javne politike ili propisa i obrazložiti zbog čega dobijeni rezultati nisu u skladu sa planiranim vrednostima.

U prethodnom periodu u primeni je bio Zakon o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službeni glasnik RS”, br. 10/13, 142/14, 103/15, 101/16, 35/23 i 92/23, u daljem tekstu: Zakon). Zakon je usvojen u januaru 2013. godine, čime su po prvi put podsticaji strukturirani u skladu sa klasifikacijom politika u okviru dva stuba podrške Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP).

Ovim zakonom propisane su vrste podsticaja, način korišćenja podsticaja i uslovi za ostvarivanje prava na podsticaje. Takođe, Zakonom je propisan minimalni nivo podrške po pojedinim podsticajima (osim kod regresa za gorivo, đubrivo i seme, gde je definisan maksimalni nivo podrške). Uredbom o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u kalendarskoj godini, koja se donosi na osnovu člana 4. stav 1. Zakona, propisuju se maksimalni iznosi po vrsti podsticaja i to u zavisnosti od raspoloživih sredstava opredeljenih Zakonom o budžetu Republike Srbije za kalendarsku godinu, obima tih sredstava po vrsti podsticaja, broja korisnika i jedinice mere u zavisnosti od vrste podsticaja.

Tokom prethodnih nekoliko proizvodnih godina na tržištu su dominirale više cene proizvodnih inputa, uz niske prinose ratarskih kultura, ostvarene tokom 2022. godine i nešto više u 2023. godini. Ovakav odnos troškova ulaganja i rezultata u navedenim godinama uslovio je nestabilnost dohotka proizvođača, što je u velikoj meri ugrozilo naredne proizvodne cikluse. Pored toga, smanjenje stočnog fonda goveda predstavlja dugoročni trend, zbog čega je potrebno intervenisati u cilju zaustavljanja pada u kratkom roku, odnosno sa srednjeročnim ciljem povećanja broja grla goveda.

Shodno tome, pripremljen je Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju (u daljem tekstu: Predlog zakona), kojim se, između ostalog, uvode regresi za sertifikovano seme, što bi trebalo da doprinese smanjenju cene koštanja proizvoda ratarstva s jedne strane, odnosno povećanju prinosa zbog upotrebe sertifikovanog semena s druge strane. Takođe, u oblasti podrške stočarstvu, prelaznim odredbama data je mogućnost da se u 2024. godini izvrši dodatna isplata korisnicima podsticajnih sredstava za kvalitetno priplodne krave prvotelke.

Na ovaj način, nastoji se da se proširi i poveća podrška u oblasti primarne poljoprivredne proizvodnje, a u cilju povećanja efektivnosti direktnih plaćanja u okviru nacionalne poljoprivredne politike.

3. Koji su važeći propisi i dokumenti javnih politika od značaja za promenu koja se predlaže i u čemu se taj značaj ogleda?

Osnovni zakonski propis, kojim se reguliše oblast na koje se promene odnose, jeste Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službeni glasnik RS” , br. 41/09, 10/13 – dr. zakon, 101/16, 67/21 – dr. zakon i 114/21). Ovim zakonom se regulišu mehanizmi potrebni za realizaciju podsticaja (Registar poljoprivrednih gazdinstava, eAgrar i sl.), kao i evidentiranje i izveštavanje u poljoprivredi i nadzor.

Posmatrano u širem kontekstu, odnosno u pogledu indirektnog uticaja na regulisanje podsticaja, u smislu uređenja uslova i zahteva za ostvarivanje prava na podsticaje, relevantni su i sledeći propisi:

- Zakon o organskoj proizvodnji („Službeni glasnik RS” , br. 30/10 i 17/19 – dr. zakon);
- Zakon o stočarstvu („Službeni glasnik RS” , br. 41/09, 93/12 i 14/16);
- Zakon o veterinarstvu („Službeni glasnik RS” , br. 91/05, 30/10, 92/12 i 17/19 – dr. zakon);
- Zaključak o usvajanju Nacionalnog programa za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije (četvrta revizija usvojena od strane Vlade Republike Srbije 21. jula 2022. godine);
- Zaključak o usvajanju Akcionog plana za preuzimanje, usvajanje i sprovođenje pravnih tekovina Evropske unije u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja (usvojen od strane Vlade 18. oktobra 2018. godine).

Takođe, podsticaji koji su predmet izmena bliže su definisani Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja prava na podsticaje u stočarstvu za kvalitetna priplodna grla („Službeni glasnik RS”, br. 29/23, 32/23, 21/24, 26/24 i 32/24).

Ukoliko se posmatra strateški/programski okvir, Predlog zakona prati osnovne pravce poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja, propisane Strategijom poljoprivrede i ruralnog razvoja Republike Srbije za period 2014–2024. godine („Službeni glasnik RS”, broj 85/14, u daljem tekstu: Strategija).

Realizacija podsticaja na godišnjem nivou sprovodi se na osnovu Uredbe o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju za kalendarsku godinu (trenutno na snazi Uredba o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2024. godini („Službeni glasnik RS”, br. 3/24, 6/24, 16/24, 26/24, 32/24, 34/24, 50/24, 61/24 i 72/24), koja se donosi na osnovu zakona o budžetu Republike Srbije za kalendarsku godinu (trenutno na snazi Zakon o budžetu Republike Srbije za 2024. godinu („Službeni glasnik RS”, br. 92/23 i 79/24).

4. Da li su uočeni problemi u oblasti i na koga se oni odnose? Predstaviti uzroke i posledice problema.

Prethodnih nekoliko proizvodnih ciklusa obeležile su visoke cene inputa za poljoprivrednu proizvodnju (semena, đubriva, energenata, stočne hrane i sl.), uzrokovane poremećajem ponude i distribucije na svetskom tržištu. Ovakve okolnosti

uticale su na povećanje cene koštanja proizvoda biljne proizvodnje, što je, uz smanjene otkupne cene, dovelo do smanjenja profita primarnih poljoprivrednih proizvođača, pa čak i do gubitka. Posledično, proizvođači su u naredni proizvodni ciklus ulazili sa smanjenim ulaganjima, u smislu ograničenja agrotehničkih mera i smanjenih ulaganja u inpute, što je rezultiralo prinosima na nivou ispod prosečnih, čemu je u velikoj meri doprinela i suša tokom 2024. godine. U tom smislu, uvođenje regresa za nabavku sertifikovanog semena trebalo bi da doprinese smanjenju cene koštanja ratarskih proizvoda i upotrebi sertifikovanog semena veće klijavosti, što bi uticalo na rast prinosa.

Kada je reč o stočarstvu, visoke cene inputa, uz nepromenjene otkupne cene, takođe su uticale na smanjenje margine profita, pa čak i pojavu gubitka u pojedinim delatnostima, što je dovelo do klanja životinja i izlaska iz stočarske proizvodnje. Trendu smanjenja broja grla u prilog je išla i pojava Afričke kuge svinja, zbog čega je određeni broj svinja prinudno uništen.

5. Koja promena se predlaže?

U oblasti biljne proizvodnje, regresi za seme definišu se kao regresi za sertifikovano seme i to za istu površinu za koju se ostvaruje pravo na osnovne podsticaje. Takođe, Predlogom zakona se predlaže da se u 2024. godini izvrši dodatna isplata korisnicima podsticajnih sredstava za kvalitetne priplodne krave prvotelke.

6. Da li je promena zaista neophodna i u kom obimu?

Promena je neophodna, imajući u vidu potpisane sporazume sa strukovnim udruženjima poljoprivrednih proizvođača, gde se pojedine tačke odnose na realizaciju podrške za nabavku sertifikovanog semena za ratarsku proizvodnju, kao i za dodatno plaćanje za kvalitetne priplodne krave prvotelke u 2024. godini, za šta je potrebno uspostaviti pravni osnov. Imajući u vidu prethodnih nekoliko proizvodnih ciklusa, koje je karakterisao smanjen profit ili čak pojava gubitka, kao i kontinuirano smanjenje stočnog fonda, potrebno je stvoriti zakonske preuslove za povećanje podrške, što će detaljnije biti regulisano kroz podzakonske akte.

7. Na koje ciljne grupe će uticati predložena promena? Utvrditi i predstaviti ciljne grupe na koje će promena imati neposredan odnosno posredan uticaj.

Ciljna grupa, na koju se promene odnose, jesu korisnici podsticaja, odnosno pravno lice, preduzetnik i fizičko lice – nosilac komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, upisani u Registar poljoprivrednih gazdinstava. Korisnici svake od mera propisani su Zakonom, dok su uslovi za ostvarivanje prava na podršku bliže definisani relevantnim podzakonskim propisima, odnosno pravilnicima.

S obzirom na to da su predmet izmena direktna plaćanja, dominantni korisnici su proizvođači u oblasti ratarske i stočarske proizvodnje.

8. Da li postoje važeći dokumenti javnih politika kojima bi se mogla ostvariti željena promena i o kojim dokumentima se radi?

Zakon koji se trenutno primenjuje propisuje regres za kupljeno gorivo, đubrivo, seme i drugi reproduktivni materijal kao podršku nabavci inputa za proizvodnju. Međutim, da bi se namena regresa za nabavku semena ciljano usmerila isključivo na podršku nabavci sertifikovanog semena, neophodna je izmena člana 31. Zakona. Takođe, kako bi se realizovala dodatna isplata za kvalitetne priplodne krave prvotelke u 2024. godini, potrebno je ustanoviti prelaznu odredbu u Predlogu zakona.

9. Da li je promenu moguće ostvariti primenom važećih propisa?

Promenu nije moguće postići primenom važećih propisa, s obzirom da Zakon definiše regrese za svo seme koje se koristi za setvu, te ne postoji osnov za ciljanu podršku nabavci sertifikovanog semena. Takođe, Zakon definiše plaćanje za

kvalitetna priplodna grla, ali ne onemogućava dodatnu podršku za kvalitetne priplodne krave prvotelke u 2024. godini.

10. Kvantitativno (numerički, statistički) predstaviti očekivane trendove u predmetnoj oblasti, ukoliko se odustane od intervencije (*status quo*).

Posmatrano u kontekstu budžetskih sredstava izdvojenih za realizaciju direktnih plaćanja tokom 2024. godine, u Zakonu o budžetu Republike Srbije za 2024. godinu opredeljena su budžetska sredstva, koja nakon preraspodele, iznose 67.386.492.000 dinara i koja bi se realizovala u celini za trenutno važeće mere, odnosno u formi i opsegu bez primenjene intervencije.

Kada je reč o biljnoj proizvodnji, postojala bi mogućnost regresiranja semena u iznosu do 6.000 din/ha (uz dodatna finansijska sredstva), što je nedovoljno da se prevaziđu problemi nestabilnosti dohotka proizvođača u prethodnom i tekućem periodu. U tom slučaju predmet regresa bilo bi svo seme, a ne samo sertifikovano. Takođe, na taj način bi izostala motivisanost proizvođača za korišćenje sertifikovanog semena, što bi rezultovalo proizvodnim rezultatima na nivou postojećih.

11. Kakvo je iskustvo u ostvarivanju ovakvih promena u poređenju sa iskustvom drugih država, odnosno lokalnih samouprava (ako je reč o javnoj politici ili aktu lokalne samouprave)?

Direktna plaćanja u zemljama Evropske unije primenjuju se u skladu sa odredbama ZPP i finansiraju se iz Evropskog poljoprivrednog garantnog fonda (*European Agricultural Guarantee Fund – EAGF*). Direktna plaćanja po grlu u stočarstvu realizuju se u formi proizvodno vezane podrške dohotku, u definisanim sektorima, pri čemu, u kontekstu Zakona, ne postoji mogućnost direktnih plaćanja u oblasti svinjarstva i živinarstva, dok plaćanja u sektorima govedarstva, ovčarstva i kozarstva uključuju i grla koja nisu pod kontrolom produktivnosti. Takođe, zemljama članicama je ostavljena mogućnost prilagođavanja forme mere, ali uz poštovanje odredbi propisanih pravnim tekovinama EU u ovoj oblasti, odnosno uz prethodno odobrenje Strateškog plana za ZPP, koji sadrži sve šeme podrške zemlje članice tokom definisanog sedmogodišnjeg strateškog (budžetskog) perioda.

Direktna plaćanja u biljnoj proizvodnji u Evropskoj uniji realizuju se prema površini, pri čemu plaćanja nisu vezana za proizvodnju, za razliku od osnovnih plaćanja u biljnoj proizvodnji u Zakonu, koja se realizuju za zasejanu površinu. Regresi za nabavku sertifikovanog semena, kao i svi regresi za inpute, nisu prihvatljivi sa aspekta EU i STO, te se ne primenjuju u Evropskoj uniji.

KLJUČNA PITANJA ZA UTVRĐIVANJE CILJEVA (PRILOG 3):

1. Zbog čega je neophodno postići željenu promenu na nivou društva? (odgovorom na ovo pitanje definiše se opšti cilj).

Predlogom zakona nastoji se da obezbedi efektivnija realizacija podsticaja, a u cilju obezbeđenja stabilnosti dohotka proizvođača, koji je ugrožen usled poremećaja tržišnih okolnosti i uslova poslovanja. Takođe, Predlogom zakona se nastoji da se obezbedi profilisanje regresa za inpute za proizvodnju, što treba da doprinese povećanju prinosa, usled upotrebe sertifikovanog semena u proizvodnji. Pored toga, dodatnim plaćanjem u 2024. godini za kvalitetne priplodne krave prvotelke doprinosi se stabilnosti dohotka proizvođača.

2. Šta se predmetnom promenom želi postići? (odgovorom na ovo pitanje definišu se posebni ciljevi, čije postizanje treba da dovede do ostvarenja opšteg cilja. U odnosu na posebne ciljeve, formulišu se mere za njihovo postizanje).

Predloženim promenama obezbeđuje se viši nivo podrške u sektoru stočarstva u 2024. godini, s obzirom da se predviđa dodatna podrška za kvalitetne priplodne krave prvotelke, čime se doprinosi održanju stabilnosti dohotka proizvođača u tekućoj godini.

U oblasti biljne proizvodnje predložene promene se odnose na regresiranu nabavku sertifikovanog semena, čija bi upotreba trebalo da rezultira povećanim prinosom, uz pravilno i optimalno primenjene agrotehničke mere. Kako primena ove mere doprinosi smanjenju cene koštanja, stvara se mogućnost dodatnog profita proizvođača, odnosno prostora za unapređenje konkurentnosti, što u svakom slučaju doprinosi stabilnosti dohotka proizvođača. Takođe, kroz implementaciju ove mere poljoprivredni proizvođači se motivišu da koriste sertifikovano seme, kako bi uočili razliku u količini i kvalitetu proizvodnje i drugim proizvodnim aspektima i koristili sertifikovano seme u narednim ciklusima proizvodnje. Pored toga, s obzirom na to da se mera regresiranja sertifikovanog semena ostvaruje po zasejanom hektaru, realno je očekivati rast površine pod usevima proizvedenim upotrebom sertifikovanog semena.

3. Da li su opšti i posebni ciljevi usklađeni sa važećim dokumentima javnih politika i postojećim pravnim okvirom, a pre svega sa prioriternim ciljevima Vlade?

Predložene promene u skladu su sa strateškim pravcima razvoja, definisanim u Strategiji. U tom smislu, podsticaji su usmereni na dostizanje ciljeva, definisanih Strategijom:

1. rast proizvodnje i stabilnost dohotka proizvođača;
2. rast konkurentnosti uz prilagođavanje zahtevima domaćeg i inostranog tržišta i tehničko-tehnološko unapređenje sektora poljoprivrede;
3. održivo upravljanje resursima i zaštita životne sredine;
4. unapređenje kvaliteta života u ruralnim područjima i smanjenje siromaštva;
5. efikasno upravljanje javnim politikama i unapređenje institucionalnog okvira razvoja poljoprivrede i ruralnih sredina.

4. Na osnovu kojih pokazatelja učinka će biti moguće utvrditi da li je došlo do ostvarivanja opštih odnosno posebnih ciljeva?

Efikasnost realizacije podsticaja pratiće se na osnovu izveštaja o realizaciji podsticaja Uprave za agrarna plaćanja. Pokazatelji upućuju na planirana i realizovana budžetska sredstva po osnovu podsticaja, broj realizovanih zahteva, broj i iznos obaveza, kao i raspoloživa sredstva za podsticaje. Prinos po hektaru je jedno vrlo složeno svojstvo koje rezultira uticajem velikog broja faktora. U poslednje vreme je suša ograničavajući faktor, koji uz sve druge pozitivne aspekte, onemogućava postizanje prinosa koji omogućuje genetski potencijal sorti koje se seju u proizvodnji. Iako je upotreba sertifikovanog semena značajna u cilju dostizanja većih prinosa, boljeg kvaliteta proizvoda, sprečavanju širenja biljnih bolesti i većoj konkurentnosti poljoprivrednog gazdinstva, nije moguće izdvojiti taj faktor i meriti ga odvojeno od drugih faktora koji imaju manji ili veći uticaj na rezultate proizvodnje. Pravilna i pravovremena obrada zemljišta, plodnost zemljišta, upotreba đubriva, sortiment, dostupna vlaga i temperatura tokom vegetacije takođe imaju veliki uticaj na prinos. Naš cilj je da podstičemo faktore na koje imamo uticaj na različite načine, tako i upotreba sertifikovanog semena. Rast prinosa po hektaru je poželjan ali se ne može tvrditi da je do njega došlo samo usled upotrebe sertifikovanog semena. Najčešća upotreba nesertifikovanog semena je kod pšenice i soje, jer su one samoplodne biljke. Iz tog razloga nije uputno generalizovati merilo rast prosečnih

prinosa, jer kod drugih kultura, kod kojih se već koristi sertifikovano seme, troškovi nabavke semena su redovni, a ostvaren prinos očigledno zavisi od drugih faktora. Površina i proizvodnja sertifikovanog semena je parametar koji se prati ali povećana potražnja ove godine će se na proizvodnju semena odraziti tek za dve tri godine jer je proces proizvodnje sertifikovanog semena od polaznog materijala do konačnog proizvoda dug.

Očekivano povećanje prinosa, uz pretpostavku relativne stabilnosti tržišta i cenovnih kretanja u narednom periodu, trebalo bi da doprinese povećanju prosečne neto dobiti po gazdinstvu¹. Kako je neto dobit po gazdinstvu u ratarskoj proizvodnji u Republici Srbiji u 2022. godini bila na nivou od 1,8 miliona dinara (izvor: MPŠV, FADN baza²), uz pretpostavku povećanja prinosa usled (ograničenog) uticaja korišćenja sertifikovanog semena u ratarskoj proizvodnji, može se očekivati povećanje prosečne neto dobiti po gazdinstvu koje se bavi ratarstvom na nivo od oko 2 miliona dinara u 2025. godini i narednom periodu.

KLJUČNA PITANJA ZA IDENTIFIKOVANJE OPCIJA JAVNIH POLITIKA (PRILOG 4):

1. Koje relevantne opcije (alternativne mere, odnosno grupe mera) za ostvarenje cilja su uzete u razmatranje? Da li je razmatrana „status quo” opcija?

Tokom pripreme Predloga zakona razmatrala se mogućnost primene drugih izbora politika i grupa mera, u smislu mogućnosti zadržavanja trenutne politike (*status quo*), delimičnog usklađivanja mera direktnih plaćanja sa ZPP prema planu harmonizacije (uključivanje grla goveda, ovaca i koza, koja nisu pod kontrolom produktivnosti, transformacija regresa za inpute u osnovne podsticaje u biljnoj proizvodnji), kao i mera usaglašanih u okviru sporazuma sa strukovnim udruženjima poljoprivrednih proizvođača.

U slučaju zadržavanja na rešenjima koja se trenutno primenjuju u okviru nacionalne poljoprivredne politike (zadržavanje *status quo* stanja), postojeće mere bi nastavile da se sprovode u predviđenom obimu, čime bi izostala dodatna podrška za kvalitetne priplodne krave prvotelke. Takođe, regresiranje semena bi moglo da se sprovede na trenutno propisanom nivou (6.000 din/ha, uz dodatna finansijska sredstva), čime se ne bi prevazišli problemi nestabilnosti dohotka proizvođača i obezbedila održivost proizvodnje. Pored toga, podrška ne bi bila fokusirana na nabavku sertifikovanog semena, čime bi izostalo povećanje motivisanosti proizvođača za korišćenje sertifikovanog semena.

Opcija delimičnog usklađivanja mera direktnih plaćanja sa ZPP u skladu sa Akcionim planom za preuzimanje, usvajanje i sprovođenje pravnih tekovina Evropske unije u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja predviđa uključivanje u sistem podsticaja svih grla goveda, ovaca i koza, odnosno i onih grla koja nisu pod kontrolom produktivnosti. Takođe, ova opcija predviđa transformaciju regresa za inpute u osnovne podsticaje u biljnoj proizvodnji, s obzirom da regresiranje inputa za poljoprivrednu proizvodnju nije prihvatljiva mera sa aspekta EU i STO i da je njeno ukidanje potrebno sprovesti do pristupa Srbije EU. S obzirom na to da ova opcija zahteva značajna finansijska sredstva, za šta trenutno ne postoji finansijski prostor,

¹ Neto dobiti po gazdinstvu meri se prinos ostvaren na sopstveni kapital, neplaćenu radnu snagu i sopstveni menadžment na gazdinstvu.

² Sistem računovodstvenih podataka na poljoprivrednim gazdinstvima (FADN) u Republici Srbiji trenutno prikuplja podatke sa uzorka od 1.800 gazdinstava na teritoriji Republike Srbije. Kao takav, uzorak još uvek nije dostigao veličinu kojom se obezbeđuje reprezentativnost podataka na nacionalnom nivou, a što će biti dostignuto na nivou od oko 2.000 gazdinstava, uključenih u sistem. Međutim, u nedostatku ove vrste podataka na mikro nivou iz drugih izvora, podaci iz FADN mogu se uzeti u obzir prilikom orijentacionih procena rezultata.

njen izbor je ostavljen za naredni period, što će svakako biti deo usklađivanja sa ZPP u pretpripravnim periodu.

U tom smislu, najoptimalnija opcija, koja je izabrana i predstavljena u Predlogu zakona, jeste opcija primene mera, usaglašenih u okviru sporazuma sa strukovnim udruženjima poljoprivrednih proizvođača, a koja uključuje podršku za sertifikovano seme i u iznosu višem od trenutno propisanog, kao i dodatno plaćanje za kvalitetne priplodne krave prvotelke u 2024. godini.

2. Da li su, pored regulatornih mera, identifikovane i druge opcije za postizanje željene promene i analizirani njihovi potencijalni efekti?

Regulatorne mere predstavljene u Predlogu zakona pružaju zakonodavni okvir za definisanje mera direktnih plaćanja i minimalnih iznosa podrške po jedinici (osim kod regresa za inpute). Pored toga, sve mere u Predlogu zakona po svom karakteru pripadaju podsticajnim merama, s obzirom da se njihova realizacija bazira na različitim oblicima direktnih plaćanja, kao dominantnoj vrsti podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju i sprovodi se kroz budžetska davanja.

Pored ove vrste mera, Zakon propisuje funkcionisanje pojedinih platnih i kontrolnih instrumenata, ali one nisu predmet Predloga zakona.

3. Da li su, pored restriktivnih mera (zabrane, ograničenja, sankcije i slično) ispitane i podsticajne mere za postizanje posebnog cilja?

Zakonom su propisane kaznene odredbe u pogledu privrednog prestupa, kao i prekršaja pravnog i fizičkog lica i preduzetnika. Takođe, Zakon propisuje umanjeње isplata direktnih plaćanja u slučaju prekoračenja određenog iznosa direktnih plaćanja, kao i nivo umanjeња prekoračenog iznosa. Međutim, u okviru predloženih izmena Zakona, sadržanih u Predlogu zakona, restriktivne mere nisu prisutne.

Kako je napred navedeno, mere direktnih plaćanja u Predlogu zakona po svom karakteru pripadaju podsticajnim merama, s obzirom da se njihova realizacija bazira na podsticajima i sprovodi se kroz budžetska davanja.

4. Da li su u okviru razmatranih opcija identifikovane institucionalno upravljačko organizacione mere koje je neophodno sprovesti da bi se postigli posebni ciljevi?

U okviru razmatranih opcija nisu identifikovane institucionalno upravljačko organizacione mere, niti su predmet Predloga zakona.

5. Da li se promena može postići kroz sprovođenje informativno-edukativnih mera?

Promena se ne može postići kroz sprovođenje informativno-edukativnih mera, s obzirom na to da su sve mere, sadržane u Predlogu zakona, podsticajnog tipa i realizuju se na osnovu isplate budžetskih sredstava.

6. Da li ciljne grupe i druge zainteresovane strane iz civilnog i privatnog sektora mogu da budu uključene u proces sprovođenja javne politike, odnosno propisa ili se problem može rešiti isključivo intervencijom javnog sektora?

S obzirom na činjenicu da je reč o potrebi za izmenom važećeg zakonodavnog akta, neophodna je intervencija javnog sektora. Međutim, inicijativa za izmenu Zakona u predloženom obliku pokrenuta je od strane strukovnih udruženja poljoprivrednih proizvođača, s kojima su potpisana dva sporazuma, a koji, između ostalog, sadrže odredbe, za čiju realizaciju je potrebna izmena Zakona.

Na internet stranici MPŠV je 23. avgusta 2024. godine objavljeno Obaveštenje o otpočinjanju izrade Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju sa polaznim osnovama. Obaveštenje o početku izrade Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi

i ruralnom razvoju sa polaznim osnovama objavljeno je i na platformi eKonsultacije istog dana, u skladu sa odredbama Zakona o planskom sistemu Republike Srbije.

Proces javnih konsultacija o Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju započet je 23. avgusta 2024. godine, objavljivanjem Radne verzije Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom na internet stranici MPŠV, kao i informacije na portalu eKonsultacije. Javnost je pozvana da dostavi komentare na dokument do 30. avgusta 2024. godine.

U neposrednoj saradnji sa Ministarstvom finansija brisane su iz Nacrta zakona sve odredbe koje nisu bile predmet Sporazuma o međusobnoj saradnji u oblasti poljoprivrede br. 002224552 od 22. jula 2024. godine, koji je potpisan između ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i predstavnika udruženja poljoprivrednika (Udruženja poljoprivrednika „STIG” Požarevac, Udruženja poljoprivrednika „Severni Banat-Kikinda”, Udruženja proizvođača mleka Šumadije i Pomoravlja, Udruženja „Složni Pidikanci” i Udruženja poljoprivrednika „Brestovački ratar” Banatski Brestovac) i Sporazuma o međusobnoj saradnji u oblasti poljoprivrede br. 002377357 od 8. avgusta 2024. godine, koji je potpisan između ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i predstavnika udruženja poljoprivrednika (Udruženja proizvođača mleka Mačvanskog okruga” Varna, „Udruženja odgajivača goveda centralne Srbije” Bresnica i „Udruženja odgajivača goveda rase Limuzin Srbije” Subotica).

Pristigle primedbe, sugestije i komentari upućeni tokom sprovođenja procesa konsultacija će svakako biti uzete u obzir, kao smernice i dobar osnov pri donošenju propisa kojima se uređuju podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Ministarstvo je sprovedelo javnu raspravu Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju u periodu od 5. do 24. septembra 2024. godine, prema Programu javne rasprave koji je odredio Odbor za privredu i finansije Zaključkom 05 Broj: 011-8411/2024 od 3. septembra 2024. godine.

Tekst Nacrta zakona objavljen je na sajtu Ministarstva 4. septembra 2024. godine, kao i na portalu „e-Konsultacije”. Na sajtu je objavljena i elektronska adresa podsticaji@minpolj.gov.rs za dostavljanje primedaba, predloga i sugestija u vezi sa tekstom Nacrta zakona.

U skladu sa Zaključkom, sprovedena je javna rasprava i putem okruglog stola, koji je održan u Beogradu 20. septembra 2024. godine u Palati „Srbija”.

7. Da li postoje raspoloživi, odnosno potencijalni resursi za sprovođenje identifikovanih opcija?

Nosilac aktivnosti koje se odnose na kreiranje poljoprivredne politike u MPŠV je Sektor za poljoprivrednu politiku, dok je za kreiranje politike ruralnog razvoja nadležan Sektor za ruralni razvoj. Za sprovođenje mera poljoprivredne politike, sadržanih u Zakonu, nadležna je Uprava za agrarna plaćanja, dok kontrolu na licu mesta obavljaju inspekcije u sastavu ovog ministarstva.

Kada je reč o izmenama, koje se predlažu u Predlogu zakona, dodatno administrativno opterećenje može se očekivati u Upravi za agrarna plaćanja zbog realizacije dodatnih mera.

U okviru Uprave za agrarna plaćanja identifikovana je potreba za jačanjem administrativnih kapaciteta, naročito sa aspekta uspostavljanja novih politika u skladu sa ZPP u pretpristupnom periodu. Takođe, u skladu sa Akcionim planom za preuzimanje, usvajanje i sprovođenje pravnih tekovina Evropske unije u oblasti

poljoprivrede i ruralnog razvoja predviđena je i reorganizacija navedenih sektora i Uprave za agrarna plaćanja, u skladu sa zahtevima usklađivanja sa ZPP tokom pretpristupnog perioda. Planirana dinamika unapređenja administrativnih kapaciteta Uprave za agrarna plaćanja u pretpristupnom periodu sadržana je u Akcionom planu za preuzimanje, usvajanje i sprovođenje pravnih tekovina Evropske unije u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja. Za sprovođenje ovog zakona sredstva su obezbeđena Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2024. godinu („Službeni glasnik RS”, br. 92/23 i 79/24) u okviru Razdela 24 - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Glava 24.6 - Uprava za agrarna plaćanja, Program 0103 - Podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju, funkcija 420 - Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov, Programska aktivnost 0001 - Direktna plaćanja, aproprijacija ekonomska klasifikacija 451 - Subvencije javnim nefinansijskim preduzećima i organizacijama, u ukupnom iznosu od 85.086.492.000 dinara.

Sredstva potrebna u narednim godinama obezbediće se u okviru utvrđenih limita ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede - Uprave za agrarna plaćanja i u skladu sa bilansnim mogućnostima budžeta Republike Srbije.

Koja opcija je izabrana za sprovođenje i na osnovu čega je procenjeno da će se tom opcijom postići željena promena i ostvarenje utvrđenih ciljeva?

Izabrana je opcija primene mera, usaglašenih u okviru sporazuma sa strukovnim udruženjima poljoprivrednih proizvođača, a koja uključuje podršku za sertifikovano seme i u iznosu višem od trenutno propisanog, kao i dodatno plaćanje za kvalitetne priplodne krave prvotelke u 2024. godini.

Predložene promene trebalo bi da dovedu do unapređenja stabilnosti dohotka proizvođača i prevazilaženja naizvesnosti u poslovanju izazvanih tržišnim poremećajima u prethodnim proizvodnim ciklusima.

KLJUČNA PITANJA ZA ANALIZU FINANSIJSKIH EFEKATA (PRILOG 5):

1. Kakve će efekte izabrana opcija imati na javne prihode i rashode u srednjem i dugom roku?

Za sprovođenje ovog zakona sredstva su obezbeđena Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2024. godinu („Službeni glasnik RS”, br. 92/23 i 79/24) u okviru Razdela 24 - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Glava 24.6 - Uprava za agrarna plaćanja, Program 0103 - Podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju, funkcija 420 - Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov, Programska aktivnost 0001 - Direktna plaćanja, aproprijacija ekonomska klasifikacija 451 - Subvencije javnim nefinansijskim preduzećima i organizacijama, u ukupnom iznosu od 85.086.492.000 dinara.

Sredstva potrebna u narednim godinama obezbediće se u okviru utvrđenih limita ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede - Uprave za agrarna plaćanja i u skladu sa bilansnim mogućnostima budžeta Republike Srbije.

2. Da li je finansijske resurse za sprovođenje izabrane opcije potrebno obezbediti u budžetu, ili iz drugih izvora finansiranja i kojih?

Za sprovođenje ovog zakona sredstva su obezbeđena Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2024. godinu („Službeni glasnik RS”, br. 92/23 i 79/24) u okviru Razdela 24 - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Glava 24.6 - Uprava za agrarna plaćanja, Program 0103 - Podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju, funkcija 420 - Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov, Programska aktivnost

0001 - Direktna plaćanja, aproprijacija ekonomska klasifikacija 451 - Subvencije javnim nefinansijskim preduzećima i organizacijama, u ukupnom iznosu od 85.086.492.000 dinara.

Sredstva potrebna u narednim godinama obezbediće se u okviru utvrđenih limita ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede - Uprave za agrarna plaćanja i u skladu sa bilansnim mogućnostima budžeta Republike Srbije.

3. Kako će sprovođenje izabrane opcije uticati na međunarodne finansijske obaveze?

Sprovođenje izabrane opcije nema negativnih efekata na međunarodne finansijske obaveze. Podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju za 2024. godinu finansiraju se iz budžeta Republike Srbije, pri čemu se deo IPARD podsticaja bazira na finansijskoj pomoći Evropske unije. U tom smislu, izabrana opcija se u potpunosti finansira iz budžeta Republike Srbije i nema nikakvih finansijskih implikacija na međunarodne obaveze.

4. Koliki su procenjeni troškovi uvođenja promena koji proističu iz sprovođenja izabrane opcije (osnivanje novih institucija, restrukturiranje postojećih institucija i obuka državnih službenika) iskazani u kategorijama kapitalnih troškova, tekućih troškova i zarada?

5. Da li je moguće finansirati rashode izabrane opcije kroz redistribuciju postojećih sredstava?

Troškovi realizacije sredstva, su dovoljan za realizaciju, a dodatna sredstva potrebno je obezbediti Zakona o budžetu Republike Srbije za 2025. godinu.

6. Kakvi će biti efekti sprovođenja izabrane opcije na rashode drugih institucija?

U pogledu ostalih institucija, primena izabrane opcije nema uticaja na rashode.

KLJUČNA PITANJA ZA ANALIZU EKONOMSKIH EFEKATA (PRILOG 6):

1. Koje troškove i koristi (materijalne i nematerijalne) će izabrana opcija prouzrokovati privredi, pojedinoj grani, odnosno određenoj kategoriji privrednih subjekata?

Potencijalni korisnici mera sadržanih u Predlogu zakona su pravna lica, preduzetnici i fizička lica – nosioci komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, upisani u Registar poljoprivrednih gazdinstava. S obzirom na to da su predmet izmena direktna plaćanja, dominantni korisnici su proizvođači u oblasti ratarske i stočarske proizvodnje. Ovi potencijalni korisnici neće imati nikakve dodatne troškove, s obzirom da već posluju u okviru određene privredne delatnosti, odnosno već ispunjavaju propisane zakonske uslove, te izabrana opcija ne nameće dodatne troškove korisnicima.

Iznos do 17.000 dinara uglavnom pokriva troškove kupovine semena i to domaćeg, a ne pokriva druge vezane troškove kao što je priprema zemljišta za setvu, samu setvu i zaštitu od korova, bolesti i štetočina. Troškovi realizacije setve su mnogo veći a ovde je cilj da se poljoprivredni proizvođač podstakne da nabavi sertifikovano seme, koje je donekle jedan od garanta dobrih i stabilnih prinosa, uz druge povoljne uslove. Cene semena se na tržištu dosta razlikuju. Tako se npr. cena domaćeg semena kukuruza kreće oko 11.220 dinara, dok cena stranih hibrida ide i do 30.000 dinara za

setvu jednog hektara. Kod pšenice je cena domaćeg sertifikovanog semena 12.375 dinara, dok se cena stranih sorti kreće oko 18.000 dinara. Kod suncokreta je razlika još veća, od 13.200 dinara za domaće sorte do 36.000 dinara za strane.

S druge strane, izabrana opcija imaće direktan uticaj na povećanje materijalne koristi kroz povećanje prihoda korisnika, s obzirom da je reč o novim oblicima finansijske podrške, koja će se sprovoditi u formi regresa, kao i dodatnog plaćanja po osnovu postojeće mere za kvalitetna priplodna grla u 2024. godini.

2. Da li izabrana opcija utiče na konkurentnost privrednih subjekata na domaćem i inostranom tržištu (uključujući i efekte na konkurentnost cena) i na koji način?

Podsticaji sadržani u Zakonu, delimično izmenjeni kroz izabranu opciju, direktno utiču na unapređenje konkurentnosti privrednih subjekata na domaćem tržištu, uz pretpostavku relativne stabilnosti tržišta u srednjem roku.

U tom smislu, direktna podrška proizvođačima direktno doprinosi smanjenju cene koštanja kroz umanjeње varijabilnih troškova proizvodnje, ali i povećanju kvaliteta, imajući u vidu ciljanu podršku za pojedine kategorije životinja (kvalitetne priplodne krave), kao i stimulisanje korišćenja sertifikovanog semena. Takođe, ova vrsta podrške podstiče porast obima proizvodnje, uz istovremeno unapređenje konkurentnosti, što otvara mogućnost za povećanje margine profita, kao i dalja investiciona ulaganja u srednjem i dugom roku.

Konkurencija na tržištu semena je vrlo oštra i razvijena. Tržište je otvoreno pa se na tržištu nalazi veliki broj stranih multinacionalnih kompanija koje polako povećavaju svoju zastupljenost u proizvodnji. Kod nekih kultura se u potpunosti seje strano seme (šććerna repa, duvan...) kod nekih kultura je dominantno strano seme (kukuruz, paradajz...) dok je kod nekih kultura dominantno domaće seme (pšenica, ječam, suncokret, paprika...). Poljoprivredni proizvođači su slobodni u izboru sorte i odluke donose na osnovu lokaliteta, klime, kvaliteta zemljišta kojim raspolažu, nadmorske visine, zahteva tržišta, raspoložive mehanizacije, cene semena i dr. uz pomoć Poljoprivredne stručne savetodavne službe.

3. Da li izabrane opcije utiču na uslove konkurencije i na koji način?

Direktni podsticaji direktno doprinose smanjenju cene koštanja proizvoda, što utiče na unapređenje cenovne konkurentnosti proizvođača – korisnika podrške, s obzirom da finansijska podrška utiče na povećanje margine profita i mogućnost plasmana po nižoj ceni.

Međutim, imajući u vidu da sva registrovana gazdinstva (uz ispunjene dodatne propisne uslove), mogu da ostvare pravo na korišćenje podsticaja, kao i da je registracija gazdinstava dobrovoljna, primenom ovih mera ne narušavaju se uslovi konkurencije na tržištu.

4. Da li izabrana opcija utiče na transfer tehnologije i/ili primenu tehničko-tehnoloških, organizacionih i poslovnih inovacija i na koji način?

Rešenja iz Predloga zakona imaju direktan uticaj na primenu novih tehnologija, pre svega u pogledu upotrebe sertifikovanog semena za ratarsku proizvodnju. Primena kvalitetnog semenskog materijala doprinosi dostizanju viših prinosa, koji, prema pojedinim istraživanjima, mogu iznositi 5-30%. Takođe, upotreba sertifikovanog semena doprinosi sprečavanju širenja korovskih biljaka putem semena i širenja bolesti koje se prenose putem semena, čime se umanjuje broj tretmana herbicidima, uz smanjenje troškova.

Primena novih tehnologija kroz upotrebu sertifikovanog semena omogućava poljoprivrednicima da maksimiziraju efikasnost svojih agrotehničkih mera. Na primer, selekcija semena koje je prilagođeno specifičnim uslovima sredine i koje ima visoku

sposobnost korišćenja hraniva može značajno smanjiti potrebu za agrohemijom tretmanima, čime se smanjuju troškovi i štiti okruženje. Osim toga, precizna poljoprivreda, koja često koristi podatke iz sertifikovanih semenarskih istraživanja, može dalje optimizovati primenu đubriva i vode, što vodi ka održivijoj proizvodnji i boljem upravljanju prirodnim resursima. Na ovaj način, sertifikovano seme ne samo da povećava produktivnost, već pruža mogućnost za unapređenje ekološke održivosti poljoprivrednih sistema.

5. Da li izabrana opcija utiče na društveno bogatstvo i njegovu raspodelu i na koji način?

Izabrana opcija nema direktan uticaj na uvećanje društvenog bogatstva, niti njegovu raspodelu, ali posredno doprinosi uvećanju prihoda gazdinstava, odnosno održanju stabilnosti dohotka.

6. Kakve će efekte izabrana opcija imati na kvalitet i status radne snage (prava, obaveze i odgovornosti), kao i prava, obaveze i odgovornosti poslodavaca?

Izabrana opcija nema uticaja na kvalitet i status radne snage (prava, obaveze i odgovornosti), niti na prava, obaveze i odgovornosti poslodavaca.

KLJUČNA PITANJA ZA ANALIZU EFEKATA NA DRUŠTVO (PRILOG 7):

1. Kolike troškove i koristi (materijalne i nematerijalne) će izabrana opcija prouzrokovati građanima?

Izabrana opcija neće prouzrokovati dodatne materijalne i nematerijalne troškove građanima, s obzirom da se sredstva za sprovođenje intervencije obezbeđuju u budžetu Republike Srbije.

Međutim, građani će indirektno ostvarivati koristi od predložene opcije, s obzirom na očekivane efekte predložene opcije u smislu potencijalnog unapređenja ponude ratarskih proizvoda (sa aspekta kvaliteta i kvantiteta), kao i goveđeg mesa i mleka.

2. Da li će efekti realizacije izabrane opcije štetno uticati na neku specifičnu grupu populacije i da li će to negativno uticati na uspešno sprovođenje te opcije, kao i koje mere treba preduzeti da bi se ovi rizici sveli na minimum?

Izabrana opcija neće štetno uticati ni na jednu specifičnu grupu populacije.

3. Na koje društvene grupe, a posebno na koje osetljive društvene grupe, bi uticale mere izabrane opcije i kako bi se taj uticaj ogledao (pre svega na siromašne i socijalno isključene pojedince i grupe, kao što su osobe sa invaliditetom, deca, mladi, žene, stariji preko 65 godina, pripadnici romske nacionalne manjine, neobrazovani, nezaposleni, izbegla i interno raseljena lica i stanovništvo ruralnih sredina i druge osetljive društvene grupe)?

Izabrana opcija u Predlogu zakona odnosi se isključivo na mere direktnih plaćanja, na koje pravo mogu da ostvare pravna lica, preduzetnici i fizička lica – nosioci komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, upisani u Registar poljoprivrednih gazdinstava. Međutim, Zakon pruža mogućnost da se direktna plaćanja mogu utvrditi pod različitim uslovima i u različitom obimu, u zavisnosti od toga da li se radi o područjima sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi³, odnosno područjima određenih upravnih okruga. U skladu s tim, tokom 2023. i 2024. godine maksimalni iznosi podsticaja za direktna plaćanja uvećani su za 10% za korisnike u Topličkom, Jablaničkom i Pčinjskom upravnom okrugu, uzimajući u obzir otežanu socio-ekonomsku situaciju u ovim okruzima.

³ U skladu sa Pravilnikom o određivanju područja sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi („Službeni glasnik RS” , broj 132/21)

Kada je reč o uticaju mere izabrane opcije na pojedine osetljive društvene grupe, Predlogom zakona predviđen je ravnopravan tretman svih kategorija korisnika direktnih plaćanja. S druge strane, pojedine mere sadržane u Zakonu (koje nisu predmet Predloga zakona) omogućavaju viši nivo podrške za korisnike mlađe od 40 godina i žene.

4. Da li bi i na koji način izabrana opcija uticala na tržište rada i zapošljavanje, kao i na uslove za rad (npr. promene u stopama zaposlenosti, otpuštanje tehnoloških viškova, ukinuta ili novoformirana radna mesta, postojeća prava i obaveze radnika, potrebe za prekvalifikacijama ili dodatnim obukama koje nameće tržište rada, rodnu ravnopravnost, ranjive grupe i oblike njihovog zapošljavanja i slično)?

Izabrana opcija ni na koji način ne utiče na tržište rada i zapošljavanje, kao ni na uslove za rad.

5. Da li izabrane opcije omogućavaju ravnopravan tretman, ili dovode do direktne ili indirektno diskriminacije različitih kategorija lica (npr. na osnovu nacionalne pripadnosti, etničkog porekla, jezika, pola, rodnog identiteta, invaliditeta, starosne dobi, seksualne orijentacije, bračnog statusa ili drugih ličnih svojstava)?

Izabrana opcija obezbeđuje ravnopravan tretman svih lica, odnosno nema direktne ili indirektno diskriminacije korisnika podsticaja. Ipak, Zakon pruža mogućnost za primenu pozitivne diskriminacije u teritorijalnom smislu, s obzirom da nudi mogućnost utvrđivanja direktnih plaćanja pod različitim uslovima i u različitom obimu, u zavisnosti od toga da li se radi o područjima sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi, odnosno područjima određenih upravnih okruga. Shodno tome, a u skladu sa godišnjim uredbama o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju, tokom 2023. i 2024. godine primenjuje se uvećanje od 10% za korisnike direktnih plaćanja u Topličkom, Jablaničkom i Pčinjskom upravnom okrugu.

Takođe, kod pojedinih mera, propisanih Zakonom (koje nisu predmet Predloga zakona), primenjuje se pozitivna diskriminacija prema mladim poljoprivrednicima i ženama u ruralnim područjima, s obzirom da se primenjuje viši nivo podrške za ove kategorije podnosioca zahteva.

6. Da li bi izabrana opcija mogla da utiče na cene roba i usluga i životni standard stanovništva, na koji način i u kojem obimu?

Mere sadržane u Predlogu zakona, koje se odnose na direktna plaćanja, mogu da imaju direktan pozitivan uticaj na cene poljoprivrednih proizvoda, s obzirom da se njihovom primenom utiče na smanjenje varijabilnih troškova, odnosno cenu koštanja, što otvara mogućnost za smanjenje prodajne cene proizvoda, ali i mogućnost za povećanje margine profita.

Ipak, imajući u vidu razloge za izmenu Zakona, koji proističu iz tržišnih poremećaja (uključujući posledice u kretanju cena inputa) i otežane uslove poslovanja u prethodnom periodu, kao i formiranje otkupnih cena na osnovu berzanskog kretanja cena žitarica i uljarica, nije realno očekivanje da će doći do smanjenja cene proizvoda ratarstva i stočarstva kao posledica izabrane opcije. Naime, imajući u vidu prethodno navedeno, očekivanje je da će podsticaji ići u pravcu očuvanja/povećanja dohotka poljoprivrednika, odnosno ulaganja u naredni proizvodni ciklus.

7. Da li bi se realizacijom izabranih opcija pozitivno uticalo na promenu socijalne situacije u nekom određenom regionu ili okrugu i na koji način?

Realizacijom izabrane opcije može se ostvariti delimičan pozitivan uticaj na promenu socijalne situacije u smislu mogućnosti utvrđivanja direktnih plaćanja pod različitim uslovima i u različitom obimu, u zavisnosti od toga da li se radi o područjima sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi, odnosno područjima određenih upravnih okruga. Na taj način, a u skladu sa godišnjim uredbama o raspodeli podsticaja u

poljoprivredi i ruralnom razvoju, tokom 2023. i 2024. godine primenjuje se uvećanje od 10% za korisnike direktnih plaćanja u Topličkom, Jablaničkom i Pčinjskom upravnom okrugu.

8. Da li bi se realizacijom izabrane opcije uticalo na promene u finansiranju, kvalitetu ili dostupnosti sistema socijalne zaštite, zdravstvenog sistema ili sistema obrazovanja, posebno u smislu jednakog pristupa uslugama i pravima za osetljive grupe i na koji način?

Realizacijom izabrane opcije ni na koji način se ne utiče na promene u finansiranju, kvalitetu ili dostupnosti sistema socijalne zaštite, zdravstvenog sistema ili sistema obrazovanja korisnika, niti ostalih građana.

KLJUČNA PITANJA ZA ANALIZU EFEKATA NA ŽIVOTNU SREDINU (PRILOG 8):

1. Da li izabrana opcija utiče i u kojem obimu utiče na životnu sredinu, uključujući efekte na kvalitet vode, vazduha i zemljišta, kvalitet hrane, urbanu ekologiju i upravljanje otpadom, sirovine, energetske efikasnost i obnovljive izvore energije?

Izabrana opcija indirektno doprinosi unapređenju kvaliteta životne sredine, s obzirom na to da se njenom primenom podstiče upotreba sertifikovanog semena u ratarstvu. Naime, primena kvalitetnog semenskog materijala doprinosi dostizanju viših prinosa, koji, prema pojedinim istraživanjima, mogu iznositi 5-30%. Takođe, upotreba sertifikovanog semena doprinosi sprečavanju širenja korovskih biljaka putem semena i širenja bolesti koje se prenose putem semena, čime se umanjuje broj tretmana herbicidima. Pored toga, selekcija semena koje je prilagođeno specifičnim uslovima sredine i koje ima visoku sposobnost korišćenja hraniva, može značajno smanjiti potrebu za agrohemijskim tretmanima, što doprinosi smanjenju upotrebe sredstava za zaštitu bilja, a samim tim i zdravijoj životnoj sredini. Osim toga, precizna poljoprivreda, koja često koristi podatke iz sertifikovanih semenarskih istraživanja, može dalje optimizovati primenu đubriva i vode, što vodi ka održivijoj proizvodnji i boljem upravljanju prirodnim resursima. Na ovaj način, sertifikovano seme ne samo da povećava produktivnost, već pruža mogućnost za unapređenje ekološke održivosti poljoprivrednih sistema.

2. Da li izabrana opcija utiče na kvalitet i strukturu ekosistema, uključujući i integritet i biodiverzitet ekosistema, kao i floru i faunu?

Izabrana opcija doprinosi u određenoj meri unapređenju biodiverziteta s obzirom da selekcija semena, prilagođenog specifičnim uslovima sredine, može biti osnov za kreiranje novih sorti i hibrida.

3. Da li izabrana opcija utiče na zdravlje ljudi?

Izabrana opcija direktno ne utiče na zdravlje ljudi. Međutim, imajući u vidu da su podsticaji, predloženi u Predlogu zakona, predmet inspeksijske kontrole, obezbeđena je proizvodnja hrane u skladu sa bezbednosnim standardima. Pored toga, upotreba sertifikovanog semena doprinosi sprečavanju širenja korovskih biljaka putem semena i širenja bolesti koje se prenose putem semena, čime se doprinosi zdravlju bilja. Na ovaj način smanjuje se potreba za primenom sredstava za zaštitu bilja, čime se smanjuje prisustvo njihovih rezidua u zrnu, što posredno može uticati na unapređenje zdravlja ljudi.

4. Da li izabrana opcija predstavlja rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi i da li se dopunskim merama može uticati na smanjenje tih rizika?

Izabrana opcija ne predstavlja rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi.

5. Da li izabrana opcija utiče na zaštitu i korišćenje zemljišta u skladu sa propisima koji uređuju predmetnu oblast?

Izabrana opcija neće dovesti do promene odnosa korisnika u pogledu zaštite i korišćenja poljoprivrednog zemljišta. Direktnom podrškom kroz plaćanje po površini

biljne proizvodnje nadoknađuje se deo troškova inputa za proizvodnju, čime se doprinosi optimalnom korišćenju agrotehničkih mera. Pored toga, precizna poljoprivreda, koja često koristi podatke iz sertifikovanih semenarskih istraživanja, može dalje optimizovati primenu đubriva i vode, što vodi ka održivijoj proizvodnji i boljem upravljanju prirodnim resursima.

Mere u okviru predložene opcije nisu u suprotnosti sa propisima, kojima se uređuje oblast zaštite i korišćenja zemljišta.

KLJUČNA PITANJA ZA ANALIZU UPRAVLJAČKIH EFEKATA (PRILOG 9):

1. Da li se izabranom opcijom uvode organizacione, upravljačke ili institucionalne promene i koje su to promene?

Izabranom opcijom se ne uvode organizacione, upravljačke, niti institucionalne promene, s obzirom na to da su sistem i mehanizmi direktne podrške definisani Zakonom u delu koji nije predmet Predloga zakona. U tom smislu, mere koje su predmet predložene promene sprovodiće se u okviru postojećeg sistema plaćanja, prema važećim pravilima i principima, definisanim Zakonom.

2. Da li postojeća javna uprava ima kapacitet za sprovođenje izabrane opcije (uključujući i kvalitet i kvantitet raspoloživih kapaciteta) i da li je potrebno preduzeti određene mere za poboljšanje tih kapaciteta?

Postoji potreba dodatnog unapređenja kapaciteta u Upravi za agrarna plaćanja, naročito imajući u vidu zahteve tekućeg usklađivanja sa ZPP, kao i buduću akreditaciju Uprave za agrarna plaćanja kao platne agencije, nadležne za realizaciju sredstava po osnovu ZPP iz *EAGF* i *EAFRD* fondova EU. Kontinuirano unapređenja kapaciteta u Upravi za agrarna plaćanja sprovodi se u skladu sa Akcionim planom za preuzimanje, usvajanje i sprovođenje pravnih tekovina Evropske unije u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja, kao i u skladu sa raspoloživim budžetskim sredstvima i planiranom dinamikom.

3. Da li je za realizaciju izabrane opcije bilo potrebno izvršiti restrukturiranje postojećeg državnog organa, odnosno drugog subjekta javnog sektora (npr. proširenje, ukidanje, promene funkcija/hijerarhije, unapređenje tehničkih i ljudskih kapaciteta i sl.) i u kojem vremenskom periodu je to potrebno sprovesti?

Za realizaciju izabrane opcije nije bilo potrebno izvršiti restrukturiranje postojećeg državnog organa. Za realizaciju mera, koje su predmet izabrane opcije, nadležna je Uprava za agrarna plaćanja, dok je Sektor za poljoprivrednu politiku nadležan za izradu podzakonskih akata za relevantne mere direktnih plaćanja.

4. Da li je izabrana opcija u saglasnosti sa važećim propisima, međunarodnim sporazumima i usvojenim dokumentima javnih politika?

Izabrana opcija nije u suprotnosti sa važećim propisima i međunarodnim sporazumima. U okviru ovog izveštaja, u delu koji se odnosi na ključna pitanja za utvrđivanje ciljeva (Prilog 2), kao odgovor na 3. pitanje, prikazana je usaglašenost sa važećim dokumentima javnih politika.

5. Da li izabrana opcija utiče na vladavinu prava i bezbednost?

Izabrana opcija ne utiče na vladavinu prava i bezbednost.

6. Da li izabrana opcija utiče na odgovornost i transparentnost rada javne uprave i na koji način?

Izabrana opcija ne utiče na odgovornost i transparentnost rada javne uprave, s obzirom na to da Predlogom zakona samo proširuje opseg mera i menja njihova struktura, dok funkcionisanje sistema plaćanja u okviru javne uprave ne zahteva promene.

7. Koje dodatne mere treba sprovesti i koliko vremena će biti potrebno da se sprovede izabrana opcija i obezbedi njeno kasnije dosledno sprovođenje, odnosno njena održivost?

Nakon usvajanja Predloga zakona i njegovog stupanja na snagu, potrebno je izraditi podzakonske akte, koji se odnose na mere koje su predmet izabrane opcije. U tom smislu, potrebno je izmeniti Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja prava na podsticaje u stočarstvu za kvalitetna priplodna grla („Službeni glasnik RS”, br. 29/23, 32/23, 21/24, 26/24 i 32/24). Istovremeno, usled predloženih izmena Zakona, potrebno je usvojiti Pravilnik o uslovima, načinu i obrascu zahteva za ostvarivanje prava na regres za sertifikovano seme.

Planirano je da realizacija predloženih mera započne do kraja 2024. godine.

KLJUČNA PITANJA ZA ANALIZU RIZIKA (PRILOG 10):

1. Da li je za sprovođenje izabrane opcije obezbeđena podrška svih ključnih zainteresovanih strana i ciljnih grupa? Da li je sprovođenje izabrane opcije prioritet za donosiocce odluka u narednom periodu (Narodnu skupštinu, Vladu, državne organe i slično)?

S obzirom na to da je Predlog zakona izrađen na inicijativu strukovnih udruženja poljoprivrednih proizvođača, s kojima su potpisana dva sporazuma, može se smatrati da postoji podrška ciljnih grupa korisnika za sprovođenje izabrane opcije. Takođe, sprovođenje izabrane opcije, navedene u Predlogu zakona, može se smatrati prioritetom za donosiocce odluka.

2. Da li su obezbeđena finansijska sredstva za sprovođenje izabrane opcije? Da li je za sprovođenje izabrane opcije obezbeđeno dovoljno vremena za sprovođenje postupka javne nabavke ukoliko je ona potrebna?

Finansijska sredstva i izvori za sprovođenje izabrane opcije navedena su u okviru odgovora na ključna pitanja za analizu finansijskih efekata u ovom dokumentu, u okviru pitanja 1, 2. i 4.

3. Da li postoji još neki rizik za sprovođenje izabrane opcije?

Nisu uočeni drugi potencijalni rizici izabrane opcije.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju

Draft Law on amendments to the Law on Subsidies in Agriculture and Rural Development

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

Normativna sadržina Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju (u daljem tekstu: Predlog Zakona) nije u suprotnosti sa odredbama Sporazuma. Naime, članom 73. Sporazuma (Konkurencija i ostale ekonomske odredbe), stav 9. propisano je da se pravila državne pomoći, koje su predmet Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, neće odnositi na poljoprivredne proizvode i proizvode ribarstva.

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma
Nema.

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma
Nema.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma
Nema.

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije za period 2022-2025. godine u okviru Klastera 5 – Resursi, poljoprivreda i kohezija, Poglavlja 11 – Poljoprivreda i ruralni razvoj, glave 3.11.1 Poljoprivreda, predviđeno je usvajanje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju u IV kvartalu 2024. godine (šifra planiranog propisa: 2022-490).

Zakonom o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju i pratećim podzakonskim aktima bliže se definišu vrste podsticaja, način korišćenja podsticaja, kao i uslovi za ostvarivanje prava na podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju, dok se Predlogom zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju isti profilišu u pogledu regresa za nabavku sertifikovanog semena, kao i dodatnog nivoa podrške za kvalitetne priplodne krave prvotelke.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima

Predlog Zakona može se dovesti u vezu sa Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije i to sa glavom III Poljoprivreda i ribarstvo, čl. 39. do 43, sa kojima nije u saglasnosti. Nacionalno zakonodavstvo Republike Srbije ne podleže pravilima utvrđenim za osnivanje i funkcionisanje unutrašnjeg tržišta država članica EU i osnivanje organizacije poljoprivrednih tržišta EU. Pomenutim odredbama

Ugovora o funkcionisanju EU uređuje se unutrašnje tržište poljoprivrednih proizvoda SMO (*Common Market Organisation*) i politika podsticaja iz ZPP (Zajednička poljoprivredna politika) iz koje su isključene države nečlanice, pa time i Republika Srbija.

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju nije u saglasnosti sa relevantnim propisima s obzirom da promene nisu usmerene ka usklađivanju sa ZPP, već ka profilisanju određenih mera podrške nacionalne politike.

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima

Ne postoje.

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

Neusklađenost Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju sa sekundarnim izvorima prava EU posledica je profilisanja pojedinih mera direktnih plaćanja, kao podrške dohotku poljoprivrednih proizvođača u 2024. godini i kao takve nisu predmet usklađivanja sa ZPP.

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

Do pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Da, Ugovor o funkcionisanju Evropske unije.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Ne.

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

U izradi Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju nisu učestvovali konsultanti.